Ao. 1855.
Dingsdag,

No. 28.
6 Maart.

SURINAAMSCHE COURANT EN GOUVERNEMENTS ADVERTENTIE BLAD.

Gouvernements - Secretarie.

Paramaribo, den 1 Maart 1855.

Van wege Zijne Exc. den Gouverneur dezer kolonie, wordt hiermede bekend gemaakt, dat, ten gevolge van de daartoe gedane verzoeken, *Brieven van Manumissie* zijn verleend geworden, aan de navolgende slaven, als:

1o. Aan het slavenkind *Azia*, geboren in 1842, dochter van *Amimba I*, toebehoord hebbende aan plantagie *Leasowes*, in *Coronie*.

2o. Aan het slavenkind *Christina*, geboren in 1854, dochter van *Helena*, toebehoord hebbende aan E. J. Slengarde.

3o. Aan de slaven: *Josephine*, geboren in 1881, *Cornelis*, geboren in 1832, en *Doris*, geboren in 1834, kinderen van *Eva*, toebehoord hebbende aan den boedel Jacobus Kramer.

4o. Aan de slavin *Susanna*, geboren in 1828, dochter van *Clara*, toebehoord hebbende aan plantagie *Libanon*, divisie *boven Cottica en Perica*.

5o. Aan de slavin *Dasiana*, geboren in 1827, waarvan de moeder onbekend is, en hare kinderen: *Charles*, geboren in 1853 en *Marguerite*, geboren in 1854, toebehoord hebbende aan plantagie *Nieuw Acconoribo*, divisie *Matappica*.

6o. Aan de slavin *Wilhelmina*, geboren in 1826, dochter van *Lucretia*, toebehoord hebbende aan plantagie *Molhoop*, divisie *Matappica*.

en 7o. Aan de slaven: *Betsij*, geboren in 1829, dochter van *Nanette*, en hare kinderen: *Frans*, geboren in 1851, en *Sophia Charlotte Chatharina*, geboren in 1853, *Pauwina*, geboren in 1803; waarvan de moeder onbekend is, toebehoord hebbende aan F. Wijnand, — de drie eerstgenoemden echter voor den vrijdom.

En dat gemelde gemanumitteerden voortaan de namen zullen voeren, van:

1o. *Azia Cornelia Dist.*
2o. *Christina Louisa van Schiefer.*
3o. *Josephina Klamer.*
Cornelis Klamer.
Theodorus Klamer.
4o. *Susanna Hultz.*
5o. *Dusiana Donglas.*
Charles Donglas.
Margaret Ann Donglas.
6o. *Wilhelmina Christiana Donpeg.*
7o. *Elisabeth Vijmand.*
Christiaan Frans Hendrik Theodorus Vijmand.
Sophia Charlotte Catharina Vijmand.
Martha Paulina Turo.

De waarnemende Adjunct Gouvernements-Secretaris, belast met de functien van den Gouvernements-Secretaris,
E. A. VAN EMDEN.

Gouvernements - Secretarie.

Paramaribo, den 5 Maart 1855.

Bij Koninklijk Besluit van den 10 Januarij d. j. No. 49, is tot 2n. *Luitenant* bij het Bataillon Jagers No. 27 in West-Indie, benoemd, den Sergeant Majoor titulair A. H. A. von Festenberg Pakisch, van het bataillon.

De waarnemende adjunct Gouvernements-Secretaris, belast met de functien van den Gouvernements-Secretaris,
E. A. VAN EMDEN.

Gouvernements - Secretarie.

Paramaribo, den 5 Maart 1855.

Namens den Heer Gouverneur wordt bekend gemaakt, dat de *Zetting van het BROOD*, over deze maand is bepaald, als volgt:

Dat een BROOD van *acht* cent, zal moeten wegen *vijf* Oncen en *een* Lood.

En dat van *vier* cent, *twee* Oncen en *een en een half* Lood.

Wordende alzoo al de Broodbakkers gelast zich daarnaar te gedragen.

De waarnemende Adjunct Gouvernements-Secretaris, belast met de functien van den Gouvernements Secretaris,
E. A. VAN EMDEN.

Gouvernements - Secretarie.

Paramaribo, den 5 Maart 1855.

(3873) Ten verzoeke van den Heer Klaas de Jagerkop, wordt van zijn voorgenomen vertrek uit de kolonie aankondiging gedaan.

De waarnemende adjunct Gouvernements-Secretaris, belast met de functien van den Gouvernements Secretaris,
E. A. VAN EMDEN.

Gouvernements - Secretarie.

Post - Kantoor.

Het vertrek van de Mail is bepaald op DINGSDAG den 6 dezer, des morgens om 8 ure.

Paramaribo, den 5 Maart 1855.

De Ambtenaar belast met de Posterij,
J. S. BURNE.

Burgerlijke Stand.

Paramaribo, den 4 Maart 1855.

Op den 23 Februarij 1855 zijn in ondertrouw opgenomen:

Jan Pieter Karel van Moorsel
en
Elisabeth Kamerling.

Gottlieb Brauer
en
Friederike Charlotte Simbt.

Johann Heinrich Mosebach
en
Carolina Wilhelmina Schubert.

Hermann Clemens
en
Louise Amalie Klose.

De Adjunct Ambtenaar van den Burgerlijken Stand,
A. F. VAN AMSON.

Tweede afkondiging.

Aan het Departement der *Onbeheerde Boedels* zijn gedevolveerd de onderstaande boedels als:

Van Evert Hendrik Jan Timmer (overleden op den 27 Januarij 1855) den 3 Februarij 1855, en

» John Elder en daaraan behoorende ⅛ aandeel in de plant. *Concordia*, en ½ aandeel in het *kwart lot* LL, den 1 Maart 1855.

En worden mitsdien bij deze alle Crediteuren en Debiteuren derzelver opgeroepen, om aan het Departement voornoemd, van hunne pretentien aanteekening te doen, en hunne verschuldigden aan te zuiveren, op poene van verstoken te zijn, van alle regt en actie tegen de voormelde boedels.

Paramaribo, den 5 Maart 1855.

De Curator en Weesmeester,
(3530) CHs. LIONARONS.

SEQUESTERS

der Plant. *Concordia*, bieden bij inschrijving, tegen CONTANTE BETALING, te koop aan:

16 BALEN KAKAO,

liggende in 's lands waag.

De inschrijvings - billetten zullen ter Griffie van het Geregtshof aangenomen en geopend worden op **HEDEN MORGEN** ten 9 ure, ten overstaan van den Heer Gecommitteerde tot de Zaken van Curatele en Sequestratie.

Het hoogste bod goedgekeurd wordende, zal de **KAKAO**, onmiddellijk na de toewijzing, in ontvang moeten genomen en voor iedere ledige baal *f* 1,10 gerestitueerd worden. (3901)

Paramaribo, den 6 Maart 1855.

Nieuwstijdingen.

Paramaribo, *den* 5 *Maart* 1855.

Heden morgen hebben wij met de koloniale schoener *Curaçaonaar* dagbladen uit Nederland tot 31 Januarij, uit Engeland tot den 1n. en uit Demerary tot den 24n. Februarij ontvangen. De tijdingen van het tooneel des oorlogs bevatten niets belangrijks. In den staat van zaken was geene verandering gekomen; alles bepaalde zich aan de Krim, tot eenige uitvallen en kleine schermutselingen. De winter was er snerpend; het sneeuwde onophoudelijk; de geallieerden hadden veel te lijden.

De toestand van het Engelsche leger en de klagten die daaromtrent zijn aangeheven, hebben tot hevige discussien in het Hooger en Lagerhuis geleid. In het laatste vooral werd de regering hevig aangevallen. — Eene motie van den Heer Roebuck, tot het benoemen van eene commissie van enquête, welke met 305 tegen 149 stemmen is aangenomen, en het ministerie derhalve met eene meerderheid van 157 stemmen deed verslaan, heeft tot deszelfs omverwerping geleid. — Men meende echter dat lord Palmerston tot eersten minister zou benoemd worden.

Sardinie is tot de alliantie der Westersche mogendheden toegetreden; zeer ongaarne heeft men dit te Petersburg vernomen, minder om de zaak zelve, dan wel wegens het voorbeeld dat hierdoor aan andere Europesche staten van den tweeden rang is gegeven, om mede met de wapenen in de hand Rusland tot toegevendheid te dwingen.

Nederlanden.

Rotterdam, 22 *January*.

Men leest in het *Handelsblad* het volgende:

Wij zijn van goederhand geinformeerd, dat de groote meerderheid der assuradeuren hier ter stede zich heeft vereenigd, tot het vestigen van eene nationale inrigting tot expertise en classificatie van al de schepen, voor de O. I. vaart, die in de havens van Zuid-Holland en Zeeland te huis behooren.

Het doel dier vereeniging is, assuradeuren wekelijks te informeren van den toestand der schepen, die zich in onze havens bevinden en tevens ten behoeve der reederijen certificaten van bevinding der schepen af te geven.

Men berigt ons, dat de certificaten tegen eene geringe vergoeding aan belanghebbenden zullen worden uitgereikt, en dat de Nederlandsche Handelmaatschappij voor hare bevrachtingen de aldus af te geven certificaten als geldig zal aannemen.

Den 24*sten*.

In de *Staats-Courant* leest men het volgende:

Van wege het departement van kolonien is het volgende medegedeeld:

Met de jongste overlandpost is alhier aangekomen de kapitein luitenant ter zee G. Fabius, die met het door hem gekommandeerde stoomschip Soembing Japan op den 26n. October ll. heeft verlaten.

De genoemde hoofdofficier heeft alhier berigten aangebragt, waaruit blijkt, dat de door de Nederlandsche regering aangewende pogingen het gunstig resultaat hebben opgeleverd, dat Nederland, in afwachting eener definitive regeling van de zaak, de stellige verzekering heeft verkregen dat het in Japan nimmer voor andere volken zal achterstaan, en dat voor de Nederlanders van nu af, behalve hunne vestiging op Decima, ook de havens van Simoda en Hakodade zullen zijn opengesteld.

De Soembing is, nadat de officiele mededeling daarvan aan het opperhoofd op Decima was gedaan, onmiddellijk naar Java teruggekeerd, ten einde de tijding daarvan over te brengen. De gouverneur generaal van Ned. Indie heeft de erlangde uitkomst van genoegzaam gewigt geacht, om den gemelden hoofdofficier met de overbrenging der daartoe betrekkelijke depeches herwaarts te belasten.

Wij voegen hier met genoegen bij, dat de Japansche regering bij deze gelegenheid de meeste toenadering en welwillendheid jegens Nederland heeft betoond. Aan het opperhoofd op Decima, mr. J. H. Donker Curtius, heeft zij zelfs vereerende bewijzen geschonken van vertrouwen en hoogachting, en de kapitein luitenant ter zee Fabius heeft bovendien van wege den keizer buitengewone blijken van onderscheiding ontvangen.

—Het *Handelsblad* meent te weten, dat de kapitein luit. ter zee Fabius, dezer dagen hier te lande van zijne zending naar Japan teruggekomen, waarschijnlijk ook met eene tweede zending naar genoemd rijk belast zal worden.

— Men verneemt, dat tusschen onze regering en die der Ver. Staten is of eerstdaags zal worden gesloten eene overeenkomst, houdende dat in onze Overzeesche Bezittingen voortaan buitenlandsche consuls zullen worden toegelaten. Dergelijke overeenkomsten schijnen ook eerlang met andere staten te zullen worden gesloten.

Den 27*sten*.

Men meent te weten, zegt de *'s Gravenh. Nieuwsbode*, dat sedert de laatste dagen onderhandelingen zijn geopend met den hoofdinspecteur van het loodswezen, den schout-bij-nacht Coertsen, tot het aanvaarden van de portefeuille van het departement van marine.

Den 30*sten*.

Men meldt uit Dordrecht van den 26sten Januarij:

Wij zitten hier verlaten als op een ongenaakbaar eiland. Het ijs is heden nacht te Zwijndrecht vastgezet, zoodat men van Dordt tot Zwijndrecht met ijsschouwen over de Maas gaat en de communicatie met Rotterdam beter is. Ll. Zondag is de diligence, die op het Antwerpsche spoor rijdt, eerst ten vijf ure alhier aangekomen. Men wilde te Zwijndrecht niet overzetten. Een der reizigers zeide: als men mij niet wil overzetten, loop ik er over, ik moet naar mijne moeder; en tot verbazing van een ieder is hij goed en wel overgekomen, ofschoon hij in het grootste gevaar verkeerde van te verdrinken door de menigte gaten, die in het ijs waren en door de sneeuw en de duisternis niet gezien konden worden.

—Wij lezen, in het *Goudsche Kronijkske*, als uit Amerika geschreven, het volgende:

» De zaak van kapitein Gibson zal nu langzamerhand haar beslag krijgen. — Eergisteren, (21 December,) werd de correspondentie daarover tusschen het Nederlandsche en Amerikaansche gouvernement, in het huis der afgevaardigden overgelegd. Een der afgevaardigden, mr. Ow, merkte bij die gelegenheid aan, dat alle diplomatieke negotiatiën in die zaak niets vermogten, en dat hij daarom wenschte, dat het committé voor de buitenlandsche zaken dit onderwerp spoedig in ernstige overweging mogt nemen, en daarover rapporteren.

» Uit eene *zeer goede* bron heb ik evenwel vernomen, dat dit rapport ten nadeele van Gibson zal uitvallen, en dat men tot de conclusie zal komen, dat hij geene ondersteuning verdient. De moraliteit van Gibson is maar al te goed, en vooral in New-York, bekend, waar hij nooit rekening en verantwoording heeft gedaan van het schip, waarmee hij naar Oost-Indie ging en dat hij aldaar verkocht of zocht te verkoopen. Maar behalve dit, zegt de Amerikaansche minister in China, mr. Marshall, in een zijner rapporten, hetwelk ik in druk gelezen heb: » Ik heb de papieren gelezen, mij door kapitein Gibson gegeven, en indien zijne hand het niet heeft uitgevoerd, dan heeft hij in zijn hart een ontwerp gesmeed, zeer strafwaardig (*reprehensible*) in eenen Amerikaanschen burger.

— Zekere heer Jose Maria Goita te Panama looft aan elke Europesche familie, die zich gedurende het jaar 1855 op de landengte van Panama komt vestigen, eene belooning uit van honderd gouden piasters; wanneer deze huisgezinnen namelijk voorzien zijn van een getuigschrift van zedelijk gedrag en arbeidzaamheid. Alle moeten het een of ander beroep uitoefenen. De landbouwers zullen vijftig zilveren piasters, twee ossen of paarden en twintig morgen vruchtbaar land, geschikt tot uitoefening van den landbouw, ontvangen.

Engeland,

Londen, 29 *Januarij*.

De *Times* spreekt over den toestand der Britsche krijgsmagt in de Krim, en schetst daarvan een donker, zelfs angstwekkend tafereel. Het blad rigt echter zijne bitterste verwijten niet tegen personen, maar tegen het stelsel en de inrigting van het Engelsche krijgswezen, bepaaldelijk tegen de verbrokkeling der bevoegdheid en verantwoordelijkheid bij het hoofdbestuur der militaire zaken in Engeland, en tegen de wijze van benoeming der officieren, welke, volgens dat blad, alleen voor rijkdom en hooge afkomst verkrijgbaar stelt hetgeen aan kunde en verdienste toekomt. De *Times* bepaalt zich ook tot zulke algemeene beschouwingen, die ligtelijk aan bijbedoelingen kunnen worden toegeschreven, maar voert ook feiten aan, onder andere, het volgend: » Te Balaklava kwam een schip met laarzen en schoenen aan. Daar het geen vrachtbrief had, zond het alleen tijding van de aankomst eener lading schoenen voor het leger; daarop ontving het bevel om uit de nauwe haven te gaan en op de reede te wachten tot het aan de beurt kwam om te lossen. Eenige dagen later ontving men te Balaklava bevel van lord Raglan om dadelijk een schip naar Konstantinopel te zenden voor eene dienst die grooten spoed vereischte. Dientengevolge werd aan het gemelde schip last gegeven om onverwijld, en zonder te lossen, met de gelastigden van lord Raglan naar Konstantinopel te stevenen. Toen het deze stad bijna bereikt had, deelde een der door den Britschen opperbevelhebber afgezonden personen aan den scheepskapitein vertrouwelijk mede, dat hij naar de Turksche hoofdstad ging om laarzen en schoenen te koopen, waaraan het leger groot gebrek had. De kapitein maakte hem daarop met den aard zijner lading bekend, en wendde den steven dadelijk weder naar Balaklava. Door zulk eene verwarring kenmerkt zich onze haven in de Krim. Het is te Balaklava een ware chaos!

— De hangende brug bij den waterval van Niagara, deze reusachtige onderneming, waardoor de ijzeren spoorweg over de Niagara golf, beneden dien verschrikkelijken waterval, zal loopen, zou den 1sten Januarij 1855 gereed zijn. De architect J. A. Robbing geeft de volgende opgave nopens deze brug: De lengte of afstand van het centrum der pilaren bedraagt 822 voet; hoogte der pilaren over de rotsen aan de New-Yorker zijde 89 voet; hoogte aan de Kanada-zijde 37 voet; hoogte van dien spoorweg boven het water 260 vt. Getal der kabels van met aaldraad 4; doorsnede der kabels 10 duim; getal der strengen van No. 9 draad in den kabel 3859; totaal sterkte der kabels 12,400 tonnen of 348,000 centenaren; gewigt van de brug en van den zwaarsten last, welke op dezelve kan gesteld worden, 1250 tonnen of 25,000 cent.; het grootste gewigt, hetwelk de kabels dragen kunnen, 73,000 tonnen of 146,000 centenaren.

Frankrijk.

Parijs, 29 *Januarij*.

Het gerucht loopt nog immer rond, dat een leger van honderd duizend man zeer spoedig naar den kant van den Rijn zal worden gezonden, en dat de keizer daarover in persoon het opperbevel zal voeren.

Britsch Guyana.

Volgens berigten uit Demerary was het weder er gedurende de laatste 14 dagen zeer onstuimig geweest. Hevige stormwinden hebben er de daken van eenige huizen neergestort en boomen ontworteld, terwijl het zeewater met vreesselijke kracht tegen de wallen werd gedreven, en vooral op de plantaadjen veel schade heeft veroorzaakt. Gedurende twee dagen viel de regen onophoudelijk bij stroomen neder. Het district Kingston was geheel overstroomd; vele inwoners waren genoodzaakt òf te huis te blijven, òf van booten, als middel van vervoer, gebruik te maken. Het zeewater heeft in dat gedeelte van het land zeer veel schade aan de vrucht en andere boomen toegebragt. Men vreest voor de garnizoens gebouwen. Het koloniaal bestuur is voornemens om, tot het doen van herstellingen, een' Hollandschen ingenieur, die met de werkzaamheden van de zeeweringen op de kust van Holland bekend is, te ontbieden.

Hoe kan men een volk rijk maken?

(*Vervolg van ons vorig nommer.*)

Sachs had echter nog zijn tweede middel van algemeene werkverschaffing achter de hand. En dit, meende hij, zou beter werken. Hij kondigde af, dat ieder, die geen werk of geen voldoend werk of loon had, dit van wege de stad bekomen kon. De gegadigden stroomden van alle zijden toe, want het loon was goed en het werk niet zwaar. Immers de eenige prikkel, die anders de meeste lieden tot zwaar werk aanzet, ontbrak hier; het loon was niet evenredig aan den arbeid. Wat soort van werk men verrigtte, 't zij men vlijtig was of luijerde, toch ging elk 's avonds met eene goede daghuur naar huis, en was zeker van den volgenden dag hetzelfde werk en hetzelfde loon te zullen hebben. In 't eerst meldden zich alleen die aan, welke bij de gewone ambachtsmeesters geen werk konden vinden. Maar met elken dag groeide de toeloop aan. Ook zij, die anders geregeld werk hadden, vonden het toch voordeeliger en pleizieriger, voor de stad te werken. Zoo raakten de meesters van hun gewoon werkvolk verstoken. Anderen maakten van de gelegenheid gebruik en eischten hoogere loonen en minder werkuren, wetende dat ze toch niet weggezonden zouden worden, of, zoo al, toch altijd zeker van de hulp der stad. Er waren vele meesters die liever den winkel sloten, en hun volk, goeden en kwaden aan de stad overlieten.

Sachs nam ze gaarne op. Allerlei arbeid wist hij voor hen uit te vinden. Maar nu deed zich van lieverlede een bezwaar van anderen aard op. De dagloonen kostten der thesaurie eene grove som gelds, die al hooger en hooger klom. Sachs had gehoopt die te dekken door den verkoop van de vervaardigde voorwerpen. Maar niemand wilde deze nemen, zij waren slecht gemaakt en onbruikbaar; zij hoopten zich op in de magazijnen en konden ter naauwernood tot spotprijzen aan den man gebragt worden. Deze gedwongene verkoopen waren nu wederom van eene andere zijde schadelijk voor de gildebroeders, die niet bestand waren tegen zulk eene overmatige en onuitputtelijke mededinging. Het scheen er eindelijk toe te zullen komen, dat er geen arbeid meer verrigt zou worden dan van stadswege. Intussschen werd het stadswerkvolk hoe langer hoe lastiger en onbeschaamder, naarmate het talrijker werd. Zij kwamen 's morgens te laat, en liepen tusschentijds weg van den arbeid; wie niet te vreden was met het hem toebedeelde werk, koos iets anders naar eigen zin; sommigen bleven den ganschen dagtte huis, anderen verschenen wel, maar verden niets uit. Maar als de dag om was, staken ze allen de hand uit naar het hun verzekerde loon. Dat werd dan 's avonds verbrast, en 's nachts togen de brooddronkene hoopen de stad rond, joelende en schaterende: » ruim loon en geen werk! vivat Peter Sachs!"

Het behoeft niet gezegd te worden, dat de senaat eindelijk ook deze proeve als mislukt beschouwde, vooral toen Peter Sachs het voorstel deed om de belastingen te verhoogen, ten einde de schatkist, in de gelegenheid te stellen, de steeds vermeerderende loonen te betalen. Wel beweerde hij dat die belasting eigenlijk geen last of schade voor de ingezetenen was, omdat het geld dat ze opbragten toch weder door de verteringen der arbeiders in de beurzen der burgers terugvloeide; doch bij den stilstand der gewone nijverheid en onder de klagten der meesters, waagde de senaat het niet, van de gegoede burgerij nog meer geld te vragen. Maar de opmerking van Sachs gaf den eersten burgermeester aanleiding om nu op het toepassen van zijn voorstel, dat thans aan de orde lag, aan te dringen. Hij was een goed oud man, die zijne hooge betrekking meer aan de genegenheid der ingezetenen, dan aan zijne buitengemeene talenten te danken had. Zelfs beweerde men, dat de senaat hem bij voorkeur daarmede bekleed had, omdat van hem niet te duchten viel dat hij al te eigenzinnig, misbruik van zijn magt zou maken. Hij deed gaarne goed en liet den geringen man veel verdienen. Ook hij was van de meening van Sachs dat men slechts had te zorgen, dat er veel gelegenheid tot arbeid was, om den staat te doen welvaren, maar hij wilde het middel eenigzins anders toegepast hebben. Hij beredeneerde, dat het bevorderen der nijverheid ijdel was, als men niet zorgde voor de plaatsing der voortbrengselen dier nijverheid. Hij was een voorstander van groote verteringen, en verteerde dan zelf ook zooveel, dat hij, ofschoon met een ruim inkomen bedeeld, moeite had het jaar rond te brengen. » Wenn die Könige bau'n haben die Kärrner zu thun," was zijne geliefdekoosde spreuk. Die theorie nu van de vertering wilde hij in 't groot toegepast zien. De stad moest alles in de ruimte hebben en veel laten werken. De ambtenaren moesten zwaar bezoldigd worden, opdat zij op grooten voet konden leven en daardoor welvaart verspreiden. Bij elk publiek feest berekende hij, hoeveel geld daardoor onder den man kwam. Toen hem, bij een der vroegere oploopen, de glazen werden ingeslagen was zijn eerste woord: » welnu, de glazenmaker moet ook leven." Een brand beschouwde hij juist niet als zoo groote ramp, want, hij toonde aan, hoeveel metselaars en timmerlieden en ander werkvolk daardoor werk zouden bekomen. Zelfs beweerde hij, dat al die verwoestingen van den laatsten oorlog eigenlijk als zoo vele zegeningen waren te beschouwen, omdat zij gelegenheid hadden gegeven tot vernieuwing en herstel van het vernielde.

De senaat was getroffen door de nieuwheid dezer denkbeelden, en kon niet ontkennen, dat er wel iets waars in was. Althans de proef ware te nemen. De ingezetenen waren zeker moeijelijk te dwingen om tegen hunner zin weelderig en overdadig te leven. Maar men kon een goed voorbeeld geven. Men kon al vast beginnen met de ambtenaren er toe te verpligten, en hun eene evenredige verhooging van tractement toeleggen. De onderlinge wedijver zou het overige wel doen. Men rekende daarbij vooral op de vrouwen.

Nu was het een vrolijk leven in Weisenheim. Wie zich nog aan den ouden trant hield en spaarzaam leefde en zijn kapitaal vergrootte, werd voor een verachtelijk gierigaard en slecht burger uitgekreten. Wie de grootste verteringen maakte, gold voor een waar liefhebber des vaderlands. Elk maakte dan goede sier. Het eene volksfeest volgde op het andere. Op de straat schitterde alles van zijde, fluweel, brocaat, zilver, goud en juweelen. Ge zoudt meenen, dat de keizer er zijn hof was komen vestigen. In de huizen pronkte men met de nieuwste en kostbaarste meubelen. De fijnste lekkernijen, de geurigste wijnen waren naauwelijks goed en duur genoeg voor de trotsche burgers van Weisenheim. Van alle zijden kwamen de vreemdelingen toestroomen, 't zij uit nieuwsgierigheid, 't zij om des voordeels wille. En de roem van het rijke, magtige, gelukkige Weisenheim ging uit over geheel Duitschland.

Het scheen echter, alsof deze feestelijke stemming na eenigen tijd allengs begon te dalen. De strenge moralisten, die op de gevaren der weelde hadden gewezen, had men uitgelagchen. Waarom zou men het genot niet met volle teugen drinken? Het was immers pligt. Maar spoedig begon al dat genot sommigen te vervelen, anderen bemerkten, dat zij geen tijd genoeg overhielden voor hunne zaken, die daardoor achteruit gingen. En menige eerzame huisvrouw maakte haren echtgenoot opmerkzaam, dat men het dus geen jaarlang zou kunnen volhouden zonder aan den bedelstaf te vervallen. Daarbij kwam, dat de publieke vermakelijkheden, de volksfeesten, de uitdeelingen, de verfraaijingen der stad en de verdubbelde tractementen der menigvuldige ambtenaren geld kostten, welk geld natuurlijk niet anders dan door verhoogde belastingen gevonden kon worden. Dit maakte velen ontevreden. Waarom moesten zij hunne zuur verdiende penningen opbrengen, om die heeren in ledigheid en overdaad te laten leven? Dan klopte wel eens de goede burgemeester den klager op den schouder en zeide: » maar het blijft immers in de stad; de ambtenaren verteren het immers weder, en doen daardoor de nijverheid bloeijen. Zie eens hoe zij de algemeene welvaart vermeerderen!" Maar de klagers konden toch moeijelijk begrijpen, hoe de algemeene welvaart er bij kon winnen, dat het geld uit hunne beurzen, door de handen der ambtenaren, in de zakken der herbergiers, wijnhandelaars, pastijbakkers en modemaaksters overging. Misschien echter was het hun op den duur nog wel duidelijk geworden, maar ongelukkig stierf plotseling de goede burgemeester aan eene beroerte, 's nachts na een groot feest, dat de stad op den 19den verjaardag van zijn burgemeesterschap te zijner eere had gegeven; in hem viel de groote steunpilaar van het verteringssysteem. De senaat verviel weder tot de vroegere zuinigheid en alles keerde allengs in den ouden plooi terug.

Zooveel was nu zeker, dat men het afdoende middel om de welvaart van het volk van Weisenheim voor immer op stevige grondslagen op te bouwen, nog altijd niet gevonden had. Eene hoop bleef er over. Eene theorie van volksrijkdom was er nog aangeboden en niet beproefd. En er was eenige reden om daarvan iets goeds te verwachten. Zij had van den aanvang af vele voorstanders gehad; en, had het lot niet anders beschikt, zij ware welligt het eerst van allen toegepast geworden. Haar voorsteller, schepen Rindskopf, was een krachtig, echt Duitsch man. Hij was een opregt, vurig vaderlander, en een man van vele kundigheden. Hij had veel gereisd, veel gelezen, veel gedaan. Vroeger was menige goede zaak door zijnen invloed tot stand gebragt. Nu waren aller oogen op hem

gevestigd als den redder des vaderlands.

Werkelijk gaven zijne woorden getuigenis van den voorzigtigen staatsman. »De tot nog toe genomene proeven, zeide hij, waren mislukt, niet omdat zij ten eenemale van verkeerde beginselen uitgingen, maar door eenzijdigheid en halfheid bij de toepassing. Er was iets waars in de theorie van Heller, dat men den uitvoer begunstigen en den invoer beperken moet; er was iets waars in de theorie van Stulpnagel, dat de staat door zijne kracht groote dingen doen kan, die de krachten van bijzondere personen te boven gaan; er was iets waars in de leer van Peter Sachs, dat de arbeid regeling, bescherming, aanmoediging behoeft; er was zelfs iets waars in het denkbeeld van den burgemeester, dat de vertering in het belang der voortbrenging bestuurd moet worden. Maar al die verschillende zijden van het groote vraagstuk der volkswelvaart stonden niet op zich zelve; zij hadden met elkander een onverbrekelijk verband; ja zij waren één ondeelbaar geheel. Al die stelsels waren zamen te vatten in het ééne stelsel van *bescherming der nationale nijverheid.* De verwaarloozing tot nog toe hiervan was oorzaak, dat Weisenheim zich nog niet tot die hoogte onder de steden van Duitschl. verheven had waarop het regt had. Men had slechts te zien op vreemde staten en andere steden, overal werd de nationale nijverheid beschermd, ofschoon overal nog gebrekkig en onvoldoende. Dat Weisenheim nu eens door zijn voorbeeld leere, hoe de nijverheid beschermd moet worden!"

Daverende toejuiching op deze rede gaf de goedkeuring des senaats te kennen. En Rindskof werd in de plaats des overledenen burgemeesters aangesteld, om, met de uitgebreidste magt voorzien, tot heil der stad werkzaam te zijn. Rusteloos en onvermoeid wijdde hij zich aan die groote taak. Eén was het doel, talrijk en naauwelijks op te noemen waren de middelen. Een kunstig zamenstel van begunstigingen en beperkingen regelde den invoer en den uitvoer van handelswaren. Elke tak van nijverheid werd daarbij meer bevoordeeld, naarmate hij belangrijker scheen, of om eene of andere reden meer aanspraak op bescherming mogt maken. Tevens werd aan alle ambtenaren voorgeschreven, en allen ingezetenen aanbevolen, om bij voorkeur binnenslands bewerkte stoffen te dragen. De hoofdtrek van deze reeks van maatregelen was, dat men zich onafhankelijk van den vreemdeling maken, en de overstrooming van vreemde producten keeren moest. Eene andere reeks had de strekking om daarentegen den afzet der voortbrengselen van de eigene nijverheid naar buitenslands te bevorderen. Daartoe werden overeenkomsten gesloten met andere steden en mogendheden, welke men in ruil voor hare bevoordeeling van den invoer uit Weisenheim, andere voordeelen aanbood. Daartoe werden ook wederom premien van uitvoer dienstbaar gemaakt, maar met fijne berekening; om de fabriekanten van Weisenheim het middel te geven om de vreemde industrieelen op hunne eigene markten te slaan. Daartoe behoorde vooral de zorg voor de deugdelijkheid van het fabrikaat, opdat het overal door de gansche wereld als de beste geroemd en getrokken zou worden. De soorten en kwaliteiten van de grondstoffen, de wijzen en tijden van bewerking, de hoedanigheden, de lengte en breedte en dikte der bewerkte stoffen, alles werd door reglementen bepaald; sommige fabrieken werden, als al te kostbaar voor bijzondere vermogens van stadswege gesticht; vele andere ontvingen voorschotten vaste bestellingen. Ook de handel en de scheepvaart deelden in deze algemeene begunstiging. Groote compagniën met het uitsluitend regt om in een of ander artikel handel te drijven werden opgerigt; de eigene vlag werd geheel of ten deele vrijgesteld van riviertollen; die van vreemde schepen tot dubbel bedrag geheven werden, en er werd daarbij weder onderscheid gemaakt, of de schepen van verre kwamen of korte reizen deden. Ten behoeve van het werkvolk werden de aloude gildekeuren, die wel wat onbruik waren geraakt, weder toegepast, versterkt en vermeerderd. — Maar wij kunnen niet alles mededeelen. Dit weinige zij genoeg, om den geest van het stelsel eenigermate te doen kennen.

(Wordt vervolgd.)

Handels - Berigten.

Amsterdam, 27 Januarij.

Koffij voortdurend zeer stil, echter zonder invloed op de markt, daar tot lagere prijzen niets voorkomt. De gisteren geveilde ca. 1000 bn. *Surinaamsch* en *Nickerie* Koffij zijn verkocht de heele tot *f* 6¼ a 7½ en de gebroken van *f* 5¾ tot *f* 5½.

Suiker. *Ruwe.* De markt blijft op dezelfde hoogte. Verkocht werden 330 kranj. Java No. 10 tot *f* 28¾ en ruim 450 vn. *Surinaamsch* en *Nickerie* tot *f* 20¾ a *f* 24¾, laatstgenoemde meest in veiling.

Scheepvaart.

Aangekomen.

Den 3den dezer, Z. M. Transportschip *Willem Frederik Hendrik*, van 't Nieuwediep.

Den 5den, de Kol. schoener *Curaçaonaar*, kapt. J. F. Meijer, van Demerarij.

Uitgeklaard.

Den 3den dezer, de Nd. Am. brik *Dr. Rogers*, kapt. Thomas Bates, naar Salem, lading: 186 vaten Melassie 29,072 gall., 882 pond oud Koper en 378 pond oud Lood.

Idem, de Eng. schoener *Lady of the Night*, kapt. G. Anderson, naar Demerarij, lading: 20 vaten Koorn 3,600 p., 3 vaten Sigaren 239 p., 2 vaten en 1 kistje inh. 12 dozijn halve fl. Bitter 20 gall., 4 okshoofden Azijn, 1½ vat Brandewijn, 50 Hammen, 50 Z. M. Kazen, 1 mand Saucijs de de Bologne, 3 kippen Stokvisch, 12 manden Aardappelen, 14 manden Seltserwater, en 25 vaatjes Saucijsjes; voor Exportatie: 40 kistjes Wijn en 62 groene kelders Genever, en uit het Entrepot: 125 r. kelders Genever. Passagiers: Auguste Augienne, Etienne Gros, Claude Perchoux en Marius Margerie.

Vertrokken.

Den 5den, de Fransche stoomboot *Bisson*, kommandant Carpentier, naar Caijenne.

In Texel gearriveerd.

Den 16 Januarij *Suriname*, kapt. Reijntjes, van hier.

Uit Texel naar herwaarts gezeild.

Den 16 Januarij *Zephyr*, kapt. Visser.

Schepen in Lading.

NAAR AMSTERDAM.

Amicitia, kapt. Wijgers, adres bij Gisius en Co. Sluit 10 dezer.

Mina, kapt. C. P. Cupido, adres bij M. M. Curiel.

Louisa Christina, kapt. L. C. Peters, adres bij H. Degenhard.

Plata, kapt. Henning, adres bij F. P. Bouguenon.

Eliza, kapt. Visser, adres bij M. D. Huidekoper.

Het schip *Noord Holland*, kapt. F. C. Overeem, adres bij F. P. Bouguenon.

Wijnanda Lucretia, kapt. de Jong, adres bij Gisius & Co.

ADVERTENTIEN.

GODSDIENSTOEFENING *bij de Nederduitsche Hervormde Gemeente* alhier, WOENSDAG den 7den e. k., 's avonds te *half zeven* uren.

(3897) Op heden behaagde het de Voorzienigheid, om ons, mijn dierbaren echtgenoot en vader, den WelEdelen Heer C. D. L. GADDUM, in den ouderdom van 54 jaar en ruim 3 maanden, na een kortstondig lijden door den dood te ontrukken. Allen die hem in zijn leven gekend hebben, zullen beseffen hoezeer mij, zijne kinderen, behuwd-kinderen en verdere betrekkingen deze slag treft. Alleen de hoop op eenen overgang naar betere oorden kan onze smarte lenigen.

Paramaribo, den 5 *Maart* 1855.

Wed. F. J. GADDUM,
geb. VAN WILLIAUME.
J. C. GADDUM.
C. J. A. GADDUM.
R. W. GADDUM.
H. F. G. VAN DER IJVER.
J. A. GADDUM.

A. SALOMONS,
Vendumeester,
zal HEDEN MORGEN verkoopen:
Extra stellen Damasten **TAFELLAKENS**, en **SERVETTEN** van differente lengten en breedten, garen **BEDDENTIJK** (breed 2¼ el), fijne **SPEELKAARTEN**, enz. (3900)

Wordt van Plant. *'t Vertrouwen* tegen *GEREED GELD* te koop aangeboden:
30 VATEN SUIKER.

De inschrijvings-billetten worden aangenomen ten kantore van D. W. CROOCKEWIT tot **HEDEN MORGEN** ten 12 ure.

Het hoogste bod goedgekeurd wordende, zal de Suiker dadelijk, voor rekening en risico van den kooper, moeten worden afgehaald. (3899)

Paramaribo, den 6 *Maart* 1855.

Te bekomen bij
M. D. HUIDEKOPER:
BROODSUIKER, vaten en pullen *PATENTOLIE*,
Compositie kaarsen in ponds pakjes,
Nieuwe kwaliteit zwarte **THEE**,
Lijnolie en Witlood,
14 voets SUIKERVATEN-HOEPELS,
KOOLTEER in vaten en in pullen,
Zeildoek, Koffij en Cacaozakken,
Katoen-Zakkendoek, etca.
(3896)

Aangebragt per de laatst gearriveerde schepen en te bekomen bij
LUGARD & COMP:
Versche PROVISIEN,
en eene geassorteerde partij
Schoenen, als:

Mans, jongens hooge en lage Lederen **SCHOENEN**, verlakte en stoffe dito, vrouwen, meisjes en kinder **LAARSJES**, idem verlakte en **STOFFE SCHOENEN**, mans en vrouwen *PANTOFFELS*, lederen en verlakte mans **LAARZEN**, grond SCHOENEN en veel meer andere Goederen. (3898)

Gedrukt bij **J. C. MULLER Az.**